

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 6.

V Ljubljani, dne 24. decembra 1896.

Letnik I.

„Slovenski List“ izhaja vsako soboto. — **Naročnina** mu je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Posamične številke se prodajajo po 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo naj se uredništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** naj se pošiljajo upravništvu „Slovenskega Lista“ v Ljubljani, Resljeva cesta šte. 5. — **Oznanila in poslanice** se računajo po ceni navadni v Ljubljani. Naročnikom 10 % ceneje.

O naši stvari more se govoriti z izdajateljem g. dr. V. Gregoričem vsak ponedeljek in vsako sredo od 11. dopoldne do 2. popoldne.

Mir ljudem na zemlji!

Sveti večer!

Koliko tajnostne moči, koliko blagih čutov hranita v sebi besedi: Sveti večer.

Zgodnji mrak je razprostrl po zemlji svoja krila. Povsod vlada blagodejna, uzvišena tihota. Okrog domačega ognjišča se je vesela zbrala domača družina, da praznuje skupaj sveti večer. Ginljivo petje v srce segajočih božičnih pesem se razlega izpred jaslic. Zbrani so nocoj okrog bele javorove mize tudi tisti člani domače družine, ki sicer bivajo daleč v tujini. Našla so se ločena srca, ki danes utripujejo hitreje radi vselega snidenja. Vsi domačini so jednega duha. Res lepa slovenska družina.

Baklin svit poskakuje skozi golo drevje od veje do veje, od starega parobka, pobeljenega s snegom, na vrhunec vedno mlade, zelene smreke. Svetlorudeči žarki bakle, ki preganjajo temo, šepetajo si čarobno: Sveti večer je nocoj! Baklo noseč vodi četico domačinov skozi temni gozd v cerkev k polnočnici. V hramu božjem, veličastno razsvetljenem, so zopet skupaj vsi jedna družina, jedno srcece pred velikim Bogom. Napolnjuje jih nocoj blažena, nebeška čutila. Z radostjo se spominjajo, da je ta večer sin božji v Betlehemu stopil med ljudi, kot malo dete zapustil je nebeški prestol in prišel v dolino solza čutit z nami trpini isto bedo, iste bolečine. Prišel je za nas trpet in umret, da bi nas rešil zla. Oj, kako blagodejno uplivajo na vsakega kristijana, ki ima še kaj verskega čustva, te misli, ko kleči med verniki v cerkvi na sveti večer! Todi čuti mir, katerega svet ne more dati. Kakor glas iz onega sveta, doni mu v dušo slavnica: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!“

Ta sveti mir nam je prinesel iz nebes kralj miru nocoj kot prvo darilo, svoj mir nam je zapustil, zapuščajoč svet, kot najbolj dragoceni zaklad.

Mir med narodi — to je geslo današnje Evrope. Najbolj zamotana politična uprašanja rešujejo se brzo s poudarjanjem potrebe miru. Srečne se štejejo narodi, da se ne nagubanči mogočnemu severnemu carju čelo v gube, s katerih bi se čitala beseda „vojska“, ki bi odprla žrela morilnim topovom. Otvarjajoč narodne zastope zagotavljajo danes vsi vladarji, da so prijatelji miru in da imajo s sosednimi vladarji dobre odnošaje. Kamor prinese brzozjavna iskra oznanilo miru, povsod nahaja radosten odmev. „Hvala Bogu, vojske ne bode!“

In ti, ubogi narod slovenski! Ti, toliko mučeni in teptani narod! Ali naj tebe ne razvesele nocoj besede svete: „Mir ljudem na zemlji!“ Ali ti še nisi prestal dosti tuge in nesreč, dosti bojov in izgub? Mari te še ni naučila zgodovina tvoja, da si skoval sam okove in pehal se v grozno bedo in dušno temo, kadar si, sam v sebi ne-jedin, izgubljal svoje moči v divjem boju? Mari naj nocoj, to sveto noč, samo od tebe, kakor od trde skale, odskoči voščilo, katero so prepevali angeljeji in katero velja tudi tebi: „Mir ljudem na zemlji!“

Žal, da so že nekaj let v zadnji dobi sveti večer poslavljali Slovenci neveselo. Miru ni našel. Stari rodoljubi, upehani od truda na narodnem polju, premišljali so z grenko bolestjo v srcu resno prav ta večer grozne posledice domačega prepira. Utrinjale so se solze, pokala so srca vsem tistim, ki imajo sploh še kaj srca za narod, ko so motrili naš propad na verskem, narodnem in socijalnem polju vsled vednega boja. Rogali so se le radosti sebičneži in sovragi slovenskega imena.

Ali nam letošnji božični prazniki prineso mir? Ali ga sprejmemo tudi na Kranjskem? Pomirjenje obeh narodnih strank na Kranjskem, ako izuzamemo nekatere osebe, doseže se lahko. Isti dan, ko bode govoril narod, je sprava gotova. Tega glasu naroda ne smejo preslišati tisti, katerim je govoriti prvo besedo. Vsa zasobna protinarodna pogajanja in vse zaveze, ako so narodu v kvar, naj se razdero. Osobna častilakomnost in želja kakega stanu po vladanju naj se pokopljeta. Poišče naj se pa tisto, kar nas Slovence jedini, in posebno tisto, kar bode dalo trdno podlago neobhodno potrebnemu jugoslovan-skemu klubu na Dunaju.

Možje, ki so se zbrali okrog našega lista, imajo zavest, da so glede na to pripomogli k prvemu koraku. Bog pomози dalje in daj dobre volje na vseh straneh!

Imejmo vendno in povsod pred očmi le skupne koristi vsega slovenskega naroda. Ne skrbimo torej samo za kraj, v katerem prebivamo mi, nego skrbimo za vse tiste kraje, kjer prebiva mili naš slovenski rod. Ne izgubljam po nepotrebnem svojih moči v bratskem boju, ker s tem, ako pobijamo svojega krvnega brata, in bodi ta brat katerega koli stanú, ugonabljam sami sebe. Kdor pobija svojega brata in s tem manjša itak malo četo boriteljev na narodnem polju, ta ni rodoljub. Pomislimo, da to krvavo, bratomorno delo izvršujejo naši neprijatelji, kateri nam dan na dan jemlje iz naše srede stotine in stotine Slovencev. Združimo se torej v skupno obrambo, kakor so se združevali naši pradedje, kadar jim je pretela opasnost; združimo se in prosimo Boga, da dá slovenskemu rodu takó željnega dne preporeda, dne — združene Slovenije!

Na sveti večer o polnoči.

Božična legenda. Spisal Iv. Ev. Ribič.

Iz nebes prihajaš na borno zemljo. Venec blestečih zvezdic diči ti glavo. Najkrasnejši kristali in briljanti krasé tvojo belo obleko. Lahek, teman ovoj se ti ovija okoli vitkega telesa. —

Počasi se spuščáš na zemljo. — Tema beži pred svetlobo tvojega nakita. Mrak nevere, dvojbe in zmot se umika. Črni zmaj zavisti, sovraštva in zlobe se grudi v prah. . . . Tvoj temni, hladni ovoj plapolá po zraku. . . . Sneženi metež jenuje, vihar se izpreminja v ljubezniv vetrič. — Tvoj hladni ovoj se širi. . . pada niže in niže. . . objemlje vse stvarstvo. . . . Strasti, goreče strasti, želje sovraštva, žgoče, ognjene želje nehujo, pojemljejo, tlé, ugašajo. . . .

Tvoje čisto, belo krilo vije se v zraku. . . Neštevilni kristali in dijantanti zablíšče na zemlji. Solze se suše in ljubezniv smehljaj krili po zemlji. Bratroljubje, mir in sreča se séli v vasi, trge in mesta. . . . Vse ljudstvo se zgrinja in ti vre naproti, željno te pričakuje vse, vse hrepeni po tebi — a ti se polagoma spuščáš na zemljo, noseč na svojih lahnih krilih — Rešnika svetá. . .

* * *

Zdelo se mi je, da sem se zbudil. Tema je ležala v moji sobi, tema je krila vso okolico. V moji peči je prasketal ogenj, — dobrodejna toplota se je širila po sobici. . . . Stopil sem

k oknu. Po šipah so padale snežinke, tiho pikanje se je čulo. Zunaj je burja zvižgala in silila skozi okno v sobico. Stikala in brskala je povsod, dokler ni našla male razpoke. . . . Oh, kako zmagoslavno se je smejala s svojim rezkim glasom v sobo! Pa mi vender ni mogla do živega!

Poslušal sem. . . . Tako le je piskala:

— „Hè, hè, hè, ne boš nas, ne! Pravijo, da nas bodeš ti podil, ne boš nas, ne. Nikjer te še ni bilo, ko smo že mi kraljevali po vsem svetu. Hè, hè, hè, ne boš nas, ne. . . .“

Kakšni glasovi! . . . Ali velja to meni? . . . ! To piskanje, kakor bi cvilili v burji peklenski duhovi! Groza! . . .

Zunaj so se zaslišale stopinje. Jedne. . . druge. . . tretje. . . več ljudi je šlo pod oknom. — Pritisnil sem uho na šipo in prisluškoval. Več glasov se je čulo.

„Za Boga, kako tuli burja! Kar strah me je.“

„Naj le tuli, saj ne bode dolgo. . . .!“

„Slovo jemlje. . . .!“

„Kdo. . . .?“

„Hudobni duh, duh sovraštva in laži!“

„Jej. . . . jej. . . . kaj res. . . .?“

„O polnoči poneha vse, ko pride iz nebes božje dete. Saj nocoj je — sveti večer. . . .!“

Govorjenje se ni razumelo več; koraki so se oddaljevali, dokler niso utihnili v noči. . . .

Burja je tulila dalje. Vsa besna je drvila dalje in dalje. Drevje je pokalo, sneg se je v

divjih vrtincih vzdigoval od tal. Šumelo in hrumelo je, kakor da bi divjali besni bojni plesi. — Vkljub grozovitemu viharju so se slišali od časa do časa koraki pod mojim oknom. Najprej posamezni. . . . potem gostejši, vedno več ljudi je hitelo mimo. — Kam gredo? . . . Radoveden sem poslušnil, da bi še kaj slišal. Toda burja je tulila prebesno. — Poteklo je nekaj časa. Glavne trume so odhitele. . . . zdaj pa zdaj je prihajal še kdo. Dolgo sem poslušal. Slednjič sem ujel besede: „Hiti, dete, da ne zamudiva božjega blagoslova! . . . Zadnja sva! . . .“ — Takrat me pretrese neka nevidna sila. Kri mi kroži hitreje po žilah, v prsa mi stopa pogum, v sebi čutim neznansko moč — odprem vrata in hitim za drugimi. . . .

* * *

Krasen gozd nas je obkroževal. Mogočno drevje je raztezalo svoje dolge veje nad nami — ne, ne, saj to ni bilo drevje! To so bile velikanske koralne skupine. . . . Nežno migljajoče ivje je trepetalo po vejah. Ivje? Ali niso bili to svileni navezki? Seveda, seveda! . . . Tudi sveži kristali niso bili več sneženi. . . . sami briljanti, zares, sami briljanti. . . .

Zvezde so sijale na nebu, in prozorne, skoro nevidno so se plazile po tumačnem gozdu. Tam iz goščave pa se mi je zdelo, da pomaljajo divje zverine svoje strašne glave. . . .

„Slava Bogu na višavah!“ Da, brez Boga so zastoj vsi človeški napor, zastoj tudi vse delo. Krščanstvo mora in mora pomagati, da se rešimo socialne bede, kajti socialni nered vlada le ondi, kjer se ne priznavajo načela krščanske pravičnosti. Združiti se pa morajo krščanske ideje s čvrstim skupnim delom. Kdor je teh nazorov, hajdi za nami na uzajemno, mirno delo v blagor naroda! Potem bodo nam veljale besede: Mir vlada med Slovenci na lepi zemlji slovenski.

Izvorni dopisi.

Z Goriškega. Pišem vam pod utisom najnovejših dogodkov v cerkvah našega mesta. Zistematično se dela od katoliške — italijanske — židovske klike na to, da se čim preje odpravi slovenščina iz mestnih cerkv. Starodavno, lepo slovensko petje pri Sv. Antonu ob adventnem času mora se umikati laški zagrizenosti.

Marsikdo upraša: od kod in zakaj vse to? Kdo je temu kriv, da je tudi laška duhovščina tako zagrizena proti Slovincem in vsemu, kar je slovenskega. Nekateri se čudijo, da je tako daleč prišlo. Nam je vsa stvar povsem razumljiva in naravna. Največ so temu krivi naši „katoliškonarodni“ gospodje, ki so neprestano skoz več let pobijali odločno narodno stranko na Goriškem, češ, da pretiruje, da ji je več narodnost, nego vera, da združbe dela in hujska i t. d. Potem ko je jedini odločno slovenski list z velikanskimi žrtvami dosegel vsaj toliko, da se Slovenci v mestu zavedajo, da so goriški Slovenci činitelj, s kojim je treba računati, udrihalo je po vseh rodoljubih in sotrudnikih omenjenega lista znano katoliško glasilce z obrekovanjem in s podtikanjem najhujših namenov. Še se spominjamo znane okrožnice proti slovenskemu listu, ki je dala največjo potuho židom in takoimenovanim laškim katoličanom. Leta in leta so židovski listi zabavljali na vero in pisali proti verskim resnicam, ali nihče se ni domislil, da bi nahujskali pristojno oblast, da bi izdala okrožnico. Le mi ubogi Slovenci imamo v svoji sredi take moče, ki pod imenom katoliških načel pritiskajo na zgoraj in kličejo ogenj in žveplo na slovenske liste, ki ničesar drugega ne zahtevajo, kakor pravičnosti v cerkvi in v cerkvenih pisarnicah. Bogu bodi potoženo, žalostno je, ako Slovenci celó v cerkveni upravi ne dobimo pravice. Bog ve, ali pomislijo cerkveni krogi na veliko odgovornost, katera jih čaka! Nekateri dekanati so v pastoralnih konferencijah zahtevali, oziroma prosili, naj cerkvena oblast na slovensko ulogo izdaje tudi slovensko rešitev. Ali zaman! Italijani imajo svoje narodne pravice pri cerkvi, mi Slovenci pa ne. Še pred 20 leti je cerkvena oblast

reševala cerkvene račune v slovenskem jeziku, danes pa ne več, kakor da bi cerkveni ključarji razumeli tudi nemščino. In kar je najžalostnejše — to delajo slovenski duhovni uradniki. Ker Slovenci zahtevamo pravice v cerkvi in obsojamo javne krivice, zato pa smo doživeli znano okrožnico in rodoljubi so bili počlašeni z naslovi: „krivoverci“, „husiti“, „socialni demokrati“ i t. d. Človeku mora srce žalosti krvaveti, videčemu med nami Slovenci — take nesrečne značaje, ki s takim postopanjem iščejo prikupiti se — zgoraj, Naj le bodo dotičniki odlikovani z visokimi in častnimi službami, ali slovenska kronika bode za večne čase črno piko ohranila na njih delovanju. Ako mislijo nekateri, da bodo, zagovarjajoč krivice, pomagali katoliški veri, to se motijo.

Da laška svojat tira slovenščino iz cerkv, ne malo kriv je temu tudi znani slovenski list v Ljubljani, ki je ob svojem času tako bombastično udaril črez glasilo goriških Slovencev, ker je to zahtevalo enakopravnosti pri cerkvenih uradih. Na ljubljansko glasilo se sklicujo naši laški katoličani, ko hočejo kako prav fino zasoliti našemu slovenskemu listu v Gorici. Tako imenovane „katoliške“ stranke na Slovenskem so največ krive, da je laška zagrizenost že tako visoko uzkipela.

Od koroškoštajarske meje. Dne 14. decembra. Dobro došel „Slovenski List“! Z veseljem sem prečital dosedaj vsako številko. Vsak list mi daje večjo nado, da vendar pojde, „Slovenski List“ človeka prav naudušuje ter ga preseli v duhu v ono srečno dobo, ko so pisali in delali za narod pravi prvaki slovenski. A vendar se še ne ujema z njim vsak Slovenec. Moj prijatelj, ki sem ga nekoč posetil in s katerim sem se razgovarjal o najnovejših dogodkih slovenskih, rekel mi je nekako resno: „Mrtvorjeno dete je; tretja stranka bode in list bode škodoval več, nego koristil.“ „No pomiri se, moj prijatelj, odgovorim mu. Saj vendar moramo jedenkrat že do grla siti biti nesrečnega prepira med našimi brati — tiste ostudne vojske obeh dnevnikov slovenskih. Pot k spravi mora tedaj nekdo začeti, in če je „Slovenski List“ nastopil ta res „križev pot“, je to po mojem mnenju dobro in vse hvale vredno. Nihče mu ne more slabih in sebičnih namenov podtikati. On želi le duhove pomiriti in združiti, tedaj noče tretje stranke ustanoviti, marveč le jedno složno slovensko stranko. Ker si je stavil to lepo nalogo, ne bode škodoval, temveč le koristil. Ali se naj i nadalje še za neslogo potegujemo in svoje duševne in gmotne moči v tem nesrečnem boju zapravljamo? Kaj bi to hasnilo našim bratom na Koroškem? Glej, črez te goré biva slovenski

narod in se bori z vsemi močmi, da si ohrani rodno zemljo. Ta trpin hoče živeti in steguje svoje roké k našim bratom na Kranjsko, ali od tu ne prejme dosti pomoči in tolažila. Kako se hočemo ob sedanjih žalostnih odnošajih zanj pobrigati? Ali naj dopuščamo, da se izgubé v nemškem morju? Bodimo složni in rešimo mu narodnost. Če je rešena narodnost, rešena je i vera. Nikari ne misli, dragi prijatelj, da vojska mora trajati in da konečno le jeden zmaga in jeden ostane; kajti prej, ko se to zgodi, pogineta obe armadi — pobiti od sovražne tretje“. In prijatelj, ki me je ves čas mirno poslušal, dejal je konečno: „No če je takó, bodem pa jaz tudi naročil in podpiral „Slovenski List“. Bog daj le, da bi mnogo koristil celemu narodu slovenskemu. Naj se ne boji sovražnih sil; pogumno naj se poganja za pravice vseh Slovencev; tako bode zadoščal potrebam naše slovenske domovine. Potem se smemo nadejati, da v kratkem ponižno obliko premeni v večjo, ki se mu spodobi, da stopi v kolo drugih zagovornikov Slovanstva, da postane dnevnik slovenski!

Iz zlate Prage. Kje si že, ti nesrečni 26. dan novembra, ko so se Mladočehi s svojim znanim glasovanjem v državnem zboru tako silno zamerili nemški zjedinjeni levici! Precej dolgo je sicer že od tedaj, a še vedno se razpravlja v češki javnosti o tem zgodovinskem dnevu, o katerem ste i vi govorili v svojem listu. Imenitnejša staročeška glasila so ta dogodek porabila za nekaj „sijajnih“ člankov proti svojim nasprotnikom, Mladočehom, in izkušala dokazati, da kaže toplomer njihove opozicije jedva za 1°C više, nego v kakšni — vladni stranki. Večja glasila: „Politik“, „Hlas Národa“, „Čech“ so potem utihnili; le tu in tam priobčijo še o tej aferi, ki jo je objavil kak inozemski uplivni list. Tem huje so pa začeli potem vriskati manjši, največ zakotni časniki, ki niso zadovoljni z mladočeško politiko, in so dosledno grajali in proklinjali i omenjeno glasovanje. Srečni so, ko imajo tako veselje . . .

Vse češke stranke se pripravljajo na bodočo pomlad — na volitve, zlasti za peto kurijo. Krščanski socialisti nimajo nikjer upanja, da bi prodrli s kakšnim kandidatom, ker so se začeli prepozno gibati; socialni demokratje postavijo na Češkem 10 kandidatov; osobito v okolici Prage ustrajno agitujo; uspeha pa ne dosežejo posebnega, ker so češki delavci še preveč narodni za to stranko. Katoliška stranka je tudi „brez upa zmage“, dasi pretvori z novim letom sedanje svoje glavno glasilo „Čech“ s prilogo „Večerní noviny“ v „Katolické listy“ in jih poveča. Staročehi se ne zmenijo za te volitve in najbrže prodero na vsej črti Mladočehi.

Po gozdu smo šli. Velika truma nas je bilo. Pred nami sta stopala dva vodnika. Zakaj dva? . . . Tega nisem vedel. Tudi uprašati si nisem upal. Zadaj sem stopal, ozirajoč se vedno in vedno na ubogo mater, ki je hitela s svojim sinčkom za nami. Bal sem se, da bi ne opešala. No, ona je hodila lahko, a sinček! . . . Jokal je revček. Mati ga je bodrila:

„Pojdi, pojdi, moje dete! Hiti, hiti, véš, božjemu detetu gremo naproti. Peterček, po blagoslov gremo, véš, po blagoslov, da bodo oče vse leto srečno delali v tvornici in da bomo imeli vsi dovolj — kruhka. Véš, po blagoslov — sreče gremo.“

Otrok je tekkel ob materini strani in nabirel jok. . . . Seveda, mrzlo je bilo in — tema. — — Prišli smo na razpotje.

„Po tej poti grémo,“ rekel je prvi vodnik ter pristavil: „Tu bomo prej na mestu.“

„Ni res,“ oglasil se je drugi. „Jaz bolje vem za pot. Ta je bližji in zložnejši!“

„Ljudje božji, poglejte in premislite sami, saj tudi vi kaj veste. Ali ne pravim jaz prav?“

„Lažnik, slepiti hočeš ljudi z medenimi besedami. Ne verujte mu, ljudje, ne verujte mu!“

„Človek, ti si surov, neolikan! . . .“

„Ti, ti, ti, ne jaz!“

Med vodnikoma se je unel prepir. Vedno strastneje sta se obsipavala s psokami. Vedno smejejša sta postajala. Slednjič sta se v resnici

zgrabila. Sneg je pršil pod njiju nogami, burja je zavijala huje, mašeč jima sneženi drobiž v usta, mrzlo je bilo — a besna borilca sta sopihala vsa potna — od vročine. . . .

Stali smo in strmé gledali, kako se konča boj. Nekateri so se nauduševali za jednega, drugi za drugega, tretji pa smo se obračali — v stran. . . . Čas je bežal. — Bližala se je polnoč. . . .

Zdajci je preletel nočno nebo svetel žarek. Sivkast ovoj se je prikazal na nebu. Temnosiva barva je prehajala na njem polagoma v svetlo-sivo, jasno, belo, bliščečo, rumeno, zlato. . . . Nebesa so se odprla. . . . Morje nepopisne svetlobe se je razlilo po zemlji. . . .

Truma nebeških krilatcev se je prikazala. — Sladko petje se je začulo, zvoki nikdar slišane nebeške harmonije so napolnili ozračje. . . . V blesku in svitu se je prikazala, spremljana od angeljev, uzvišena ženska podoba, noseča v naročaju malo dete. V dražestnem čaru se je bližala množici, bila je že blizu. . . . ljubeznivo nas je pogledovala. . . . rajskomilo se nam je smehljalo dete. . . . V jasnih, svetlih akordih je zazvenel iz ust krilatcev uzvišenolepi prozdrav: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji. . . .“

Nehoté smo popadali na kolena.

Burja je molčala. . . . Le tam daleč daleč so se izgubljali oni peklenški glasovi.

Uzvišena podoba je pristopila k nam.

„Kje imate vodnika?“ nebeškosladke so bile njene besede. Vsi smo se ozrli skrbno po vodnikih. Toda v bližini jih ni bilo. Le doli v jarku se je prašil nameteni sneg. . . .

Vsi smo molčali v zadregi.

Ozrla se je po nas. . . . Kako nas je motrila! Povesil sem oči, več nisem mogel strpeti nebeškega bleska. —

Zdajci je zaškripal sneg. Prikazen je stala pred menoj. Strah me je pretresel. Začutil sem njeno roko na svoji glavi. . . . njen glas mi je zazvenel na uho. . . . strmél sem v trepetu. . . . čul sem namreč besede: „Bodi jim vodnik!“ Začutil sem samo še jeden dih, s katerim me je naudihnila — in nebeška prikazen je odstopila, blagoslavljajoč vso trumo. Zaplapolala so bliščeča krila v zraku, peruti krilatcev so zadržale in ves nebeški čar je izginil na krilih vetra mimo nas.

Ustal sem. Nenevadno moč sem začutil v sebi. Neka višja sila mi je bila razsvetlila um. Srčnost in pogum sta me naudajala, stopil sem pred množico — vse je šlo za menoj. . . .

Okrog nas je vladal mir in pokoj. Množica je molčala in se oslajala ob nadnaravnih čustvih. Na licu vsakega je igral smehljaj.

Šli smo. . . . Za nami pa sta sopihala prejšnja vodnika. Razmršeni lasje so jima vihrali v zraku, ž njijno raztrgano obleko se je igral objestni vetrič. . . . Kričala sta in upila. . . . vmes sem slišal večkrat i svoje ime. . . . a mi smo šli tiho, ne ozirajoč se nazaj. . . .

Deželnemu zboru, ki se snide dne 28. decembra, predloži se začasni proračun za tri mesece. Glavni proračun bode trd oreh; kajti deželni odbor daje deželnemu zboru na izbiro, če hoče sedanje doklade in veliko posojilo, ali pa nobenega posojila in zvišane doklade. Nedostatek iznaša 17 milijonov. Uprašanje češkega državnega prava je res postalo že akutno.

Vincenciju Gregorju, sedanjemu županu praškemu, potekla je triletna doba njegovega uradovanja. Kandidoval ne bode več; nadomesti ga bržkone dr. Podlipný, sedanji podžupan. Občinski svet je sklenil pred kratkim prositi cesarja dovoljenja, da bi smel praški župan nositi zlato verižico z grbom mesta Prage kot znak svoje časti.

Za kanalizacijo Prage sta inženirja Heine- mann in Máslo izvršila podrobne načrte. Stav- binski svetnik Lindley je predlagal, naj se pošlje nekaj mestnih inženirjev v inozemstvo, da vi- dijo, kakšna je kanalizacija v drugih mestih.

Mnogo se je pisalo zadnje dni o „Slaviji, literarnem in govorniškem društvu“ dijaškem. Pri prvih volitvah v letošnjem tečaju se je po- kazala opozicija zoper stari odbor in je postala kot manjšina svoje kandidate, ki so neko- liko imeli program internacijonalke. Seveda je pogorela, a češka javnost je bila razburjena; časniki so razpravljali o tem, še celo poslanec dr. Herold je v znanem svojem chrudimskem go- voru opominjal dijaštvo, da naj se ne daje zava- jati k pogubnim težnjam ter naj ostane narodno. Skoro potem so bile nove volitve v „Slaviji“, katerih se pa narodna večina ni hotela ude- ležiti, češ, da naj pokažejo internacijonalni opo- nenti, kako znajo pozitivno delati. Tako je prišlo, da se je izmed 817 članov udeležilo volitve, tra- jajoče celi dan, 38 članov, in še od teh je od- dala le polovica glasove za opozicijo. — Večina v društvu je začela izdajati nov dijaški list „Student“.

Razpor, ki je nekaj časa med Nemci na Moravskem in Češkem tako lepo cvetel, da je bil vsak Slovan lahko ginjen, potolažil se je. Vsak malo so odjenjali; najbolj je pomagala „Bohemia“, glasilo liberalcev, izstopivših iz zjed- njene levice. Ta list je kar naravnost povedal, da bi se moravska nemška večina itak ne mogla uzdržati, ko bi je ne branili drugi Nemci. Človeku pridejo pri tem za misel besede dr. Herolda, izgovorjene na chrudimskem shodu: „Kar imamo mi, ne uzame nam sam vrage; kar imajo pa Nemci, lahko izgube, ker so to stvari, do katerih nimajo pravice.“ — O programu opozicije nemških liberalcev ni vredno, da bi govoril, ker ne pové nič novega razven tega, da se bodo ozirali i na socialno politiko. Program kritikuje raz- lični listi različno. „Národní listy“, „Politik“ in drugi češki listi se norčuju iz njega, a kaj le to?! — Saj ne pišejo nič drugače glasila nemških liberalcev, n. pr. „Tagespost“ ali pa glasilo barona Chlumeckega v Brnu . . .

Sedaj so ustanovili v Pragi novo društvo „Schulerhaltungsverein“, ki ima namen podpirati in uzdržavati nemške ljudske šole v Holešovicah, Librcu in Višovicah, katere je „na mošnji bolni“ „Schulverein“ nehal podpirati. Na teh šolah je bilo lani po izkazu deželnega od- bora 597 otrok, izmed teh 150 češke in 400 nemške narodnosti. Upravičen je i dvom, da bi bilo teh 400 otrok res čisto nemškega poko- lenja. Take so nemške zasobne šole!

Druga mednarodna farmacevtska razstava v Pragi l. 1896. je trajala 37 dni: obiskalo jo je 100.779 osob. Dohodkov je imela 48.842 gld. 14 kr., stroškov pa 46.174 gld. 9 kr. — ostaje dobička 2.668 gld. 5 kr.

Z Dunaja. Ni bila velika slavnost, am- pak skromen večer, saj se pa tudi ni praznovala kaka stoletnica velevažnega in velikega kultur- nega podjetja, temveč petletnica ustanovitve „Kluba slovenskih tehnikov na Du- naju“ (dne 10. decembra t. l.). In vender se mi zdi ta večer pomenben, saj se je pokazalo, da so se pojavile med večino narodnega dijaštva nove, zdrave smeri. Malo število je slovenskih tehnikov — to pa nekaj vsled germanizacije po nemških realkah, ki se nahajajo na slovenskem ozemlju, nekaj vsled antipatije Slovencev do

realističnih naukov. O potrebi slovenskih gim- nazijev se vedno govori; ali ni li to brezbržnost naših narodnjakov, da pozabljajo popolnoma nemške realke v Ljubljani? Upajmo, da se tudi ta postojanka ne pozabi. Veselo znamenje pa je za narodovo bodočnost; da Slovenci spoznavajo važnost in potrebo tehnično naobraženih doma- čih moči v tekmovanju z drugimi narodi.

Ko se je polegla naučenost vsled nar- odne himne „Naprej“, katero so vrlo udarjali klubovi tamburaši, otvoril je slavnostno sejo s primernimi besedami predsednik stud. ing. R. Zajec ter presrečno pozdravil gospoda državnega poslanca A. Koblarja, kateremu so priredili navzočni člani burno ovacijo; pozdravil je na- dalje g. dr. Borštnika, zastopnike „Zvonimira“, „Slovenije“ in „Save“ ter ostale goste. Nato so tamburaši udarjali „slavnostno koračnico“, katero je poklonil klubu v spomin na petletnico g. stud. mech. J. Verbič, vodja tamburaškega zbora.

Stud. mech. Ign. Šega je v svojem slav- nostnem govoru kazal na teženje narodov po jednotnem gospodarskem programu, ker s kul- turnim napredovanjem izjednačujejo se življenske potrebe in gospodarske zahteve, sosebno vsled komunikacijskih pripomočkov in drugih tehniških naprav. Navel je najvažnejše momente v klub- ovem delovanju, povod ustanovitve, prvi nastop v javnosti ter težavne naloge, ki jih treba izvr- šiti v teku dijaških let in pozneje v domovini ter sklenil: „Vsakemu stanu je določeno posebno področje, — kot narodovim sinovom nam je pa skupno delo za probujo, prosveto in blagostanje naroda slovenskega.“

Stud. arch. J. Jager je poljudno predaval „o luči“. (Priobčil bode to zanimivo razpravo po novem letu v podlistku „Slovenskega Lista“.) — Podpredsednik „Slovenije“ stud. phil. J. Žun, poudarjal je v svojem govoru, da so si slovenski tehnik pridobili simpatije slovenskega ljudstva z dvema svojstvima: z delavnostjo in radikal- nostjo. Marljivo delajo ne samo na strokovnem polju, temveč na mnogih drugih, česar jim ne veleva stan; s tem kažejo zavest, da so pokli- cani koristiti narodu. Diči jih pa tudi odločnost. Kadar je nastalo kako dijaško uprašanje, vedno so odločno nastopili, ne oziraje se ni na zgoraj, ni na spodaj, ter vedno določili smer, ki je ohr- nila narodnemu dijaštvu čast in uzbudila pri- znanje pri vseh res narodno mislečih Slovencih.

Predsednik je prečital došle pozdrave. „Ljubljana: Proslavo Vašega petletnega skupnega in intenzivnega dela pozdravlja iskreno neodvisni — „Slovenski List“. — Drugo brzojavko je po- slala deveterica bivših slovenskih realcev ljub- ljanskih.

Slovenski srednješolci ljubljanski so pis- menc poslali prav srčen pozdrav z mnogobrojnimi podpisi. Z ozirom na to slavnost je pristopil h klubu neimenovan rodoljub z Dolenjskega kot podpornik ter čestital z iskrenimi besedami. Vsi pozdravi so bili z naučenjem sprejeti. S tem se je zaključil oficijalni del. Stoloravnateljstvo je preuzel stud. mech. Ign. Šega, ki je s ša- ljivim govorom pričel resnozabavni del. Potem je napil vsem gostom ter posebno gospodu dr- žavnemu poslancu A. Koblarju, ki je ne samo ljubljene slovenskih tehnikov, temveč vseh za- vednih dijakov. Gospod poslanec ve, kake va- žnosti je dijaštvo za naš narod, zato zahaja rad med dijake (posetil je že obilokrat klubove seje) in jih z besedo naučuje in poučuje.

Dijaštvu je pa on uzor marljivega in od- ločnega rodoljuba. Bog daj slovenskemu narodu mnogo tako značajnih in delavnih poslancev!

In navzočni gosti in dijaki so z nepopisno naučenostjo pokazali svoje spoštovanje in simpatije gospodu poslancu!

Burno pozdravljen je napil gospod državni poslanec Koblar „Klubu slovenskih tehnikov“, naglašal, kako čutijo Slovenci potrebo tehniški naobraženih mož, ki bodo imeli srce za narodne potrebe; izrazil veselje, da narašča število slo- venskih tehnikov, ki združeni goje resne namene, s katerimi bodo v praktičnem življenju skušali narodu vsaj toliko pomagati, da bodo Slovenci, če ne tekmovali, pa vsaj dohajali druge narode.

Gospod dr. Borštnik pravi, da ga je ta večer presenetil. Predavanje, govori, lepo ilustrovani list, tamburaši, pevci . . . vse priča koliko lahko uzmore tudi malo število v sila kratki dobi, ako je glavna parola: delo. Drugi narodi imajo zgodovino, kapital — mi Slovenci pa imejmo delavnost, in ne ugonobi nas nihče. Spoznal je, da se tehniki, goječ velike ideje, za- nimajo tudi za dnevne dogodke v književnosti in politiki domači.

Stud. arch. Jager je napil v daljšem za- nimivem govoru Hrvatom, na kar se je zahvalil stud. ing. J. Saveljevič; stud. mech. K. Kotnik pa „Sloveniji, kot zastopnici narodnega dijaštva; zahvalil se je predsednik „Slovenije“ cand. iur. J. Nagode.

Z resnimi točkami so se vrstile zabavne. Nalašč za ta večer so izdali klubovi člani lepo ilustrovan satirski list: „Nova strojarija“ s posebnim ozirom na naš literarni in politični boj. Občno veselost je uzbudil g. L., ki je čital treje pesni: „Nova muza“, „Muha in pajek“ in „Brumni odlomki iz nekega romana“. G. M. in Š. sta zabavala s svojimi kupleti, spo- minjala sta se ž njimi vseh navzočnih, celo g. poslanec je dobil svoj delež; posvetila sta pa tudi po jednega vsem „slavnim“ literatom, kritikom in politikom slovenskim sedanje dobe. G. Pr. pa se je spomnil „znanega Brūsewita“ in zapel njemu na čast himno, primerno našim razmeram. Klubov tamburaški in pevski zbor sta ustrajno proizvajala mnogobrojne lepe slovsanske skladbe.

Tako se je združevalo koristno s prijetnim. Odšel je vsak z zadovoljstvom, saj je spoznal, da ima narodno dijaštvo — pošteno slovensko srce in delavne roke. Kokniški.

Iz državnega zbora.

(Izvirno poročilo.)

Pri poglavjih „najvišje dvorjanstvo“ (potrebščina za Avstrijo iznaša 4.650.000 gld.) in „kabinetna pisarnica“ (79.500 gld.) govoril je dr. Vašatý. Začel je razvijati razmere če- škega uprašnja do krone po nemški, a ker se je predsednik Chlumecký vedno vmes utikal, češ da to ne spada k stvari, povedal je dalje svoj govor neoviran po češki.

Pri poglavju „državni zbor“ (potrebščina za gosposko zbornico 42.713 gld., za poslansko zbornico 968.312 gld., precej več, kakor lani za- radi 72 novih poslancev, in za obe zbornici sku- paj izdatek 192.274 gld.) pritožil se je dr. Brzo- rad, da bodo deželni zbori jedva imeli priliko, sklepati o uvedbi neposrednih volitev in da ni prav, ker se ne beležijo v stenografskem za- pisniku nenemški govori. Poslanec Noske je priporočal ustanovitev stenografske akademije.

Poglavje „ministerski svet“ (potreb- ščina 1.106.413 gld.) obsega važno točko „dis- pozicijski fond“ (100.000 gld.), dalje ofici- jalni časniki (677.100 gld.) in telegrafska dopisovalna pisarnica (74.913 gld.) Pri točki dispozicijskega fonda zopet lahko vsak po- slanec potoži težave volilcev. Začel je Čeh dr. Stranský. Opisal je ostro slovenskim zelo podobne razmere na Moravskem, namreč nasilno vladanje okrajnih glavarjev na korist Nemcem. V imenu levice je izjavil poslanec grof Kuenburg po daljšem govoru, da bodo levi- čarji glasovali za vlado, da naj se pa to ne smatra za zaupanje vladi.

Oglasil se je tudi ministerski predsednik grof Baden. Prekosil je zopet, in še bolj kakor kdaj poprej, sam sebe v nejasnosti, kaj hoče po- vedati. Menil je, da bode mogoče jasneje govo- riti še le v bodoči zbornici in da vlada ne misli dati krmila iz roke.

Važnejša govora sta imela še poslanca baron Di Pauli, ki se je potegoval za versko šolo in cerkveno nadzorstvo pri šoli, in grof Wurmbrand, ki se je slabo priporočil za šta- jarskega deželnega glavarja, poveličujoč načela liberalne stranke.

Po ostrem govorniškem boju, ki je bil od govornikov pro in od govornikov contra obrnjen proti vladi, pomirili so se na mah valovi pred glasovanjem in dispozicijski fond je bil sprejet

s 163 proti 82 glasovom. Slovenskohrvaških poslancev ni bil nihče proti.

Pri poglavju „o donesku za skupne stvari“ se je pritoževal dr. Scheicher, da se na Ogrskem zatira katoliška ljudska stranka, da Nemažarji nimajo zastopnikov v zbornici in da je bilo pri ogrskih volitvah, kjer je pomagalo naše vojaštvo, 100 ljudi ranjenih in 50 do 60 pomorjenih. Poslanec dr. Menger se je posebno potegnil za utrditev trozveze, češ da družiti te tri države jedinstvo kulture.

Proračun ministerstva notranjih del.

V ponedeljek se je začela razprava o notranjem ministerstvu (potrebščina 24,409,851 gld.) Poslanec Borčić je opravičeval postopanje dalmatinske vlade pri volitvah, kar je jako zbudilo poslance stranke prava. Poslanec dr. Laginja je pa v dolgem govoru bičal tržaško namestništvo, primerjajoč je z električnim osredjem, od koder prihaja tok, ki daje luč, dobro ali slabo. Tožil je o pomanjkanju uradnikov, zmožnih deželni jezikov, da se v Istri uraduje v nemščini, ki ni deželni jezik, da se na interpelacije, tičoč se politične uprave v Istri, katerih je samo poslanec Spinčić uložil 20, še nikoli ni odgovorilo v zbornici. Jednako se tudi Slovencem še ni odgovorila nobena interpelacija v zadnjem času. Pritožbe v njih morajo tedaj biti tako opravičene, da se odgovoriti ne more drugače, nego: res je tako! Osrednja vlada se vedno opira na informacije, katere dobiva od načelnika deželne uprave, a ta je naš odločni nasprotnik. Zato nimamo potrebnih hrvaških šol in nepristranskih uradnikov, nedostaje nam cenega zaupa za kmetijstvo in še naše posojilnice ovira politično oblastvo. Da uradniki tako delajo, morajo biti, ali nesposobni za svoja mesta, ali pa imajo ukaz od zgoraj.

Pri razpravi o tem proračunu dalje je več govornikov naglašalo, da so po raznih kronovinah nedostatnosti glede na ceste in politično upravo. Poslanec Spinčić je obžaloval, da vlada ničesar ne stori za Opatijo, ker niti dobre ceste ni od železnice do tega svetovnoznanega zdravilišča. Na Primorskem nedostaje tudi pitne vode in odtod izvira mnogo bolezni. Slaba voda je uzrok tudi legarju v Pulju, zaradi katerega je moral staviti nujni predlog poslanec dr. Laginja.

Sprejela je zbornica tudi predloge, da naj vlada priskoči na pomoč krajem, ki so bili poškodovani po ujmah. Slovenci ne moremo pričakovati mnogo podpore, četudi so nekateri kraji letos vsled povodnji in drugih nezgod veliko trpeli. Naši okrajni glavarji, ki imajo v tem oziru zadnjo in odločilno besedo, niso naklonjeni ljudstvu in predlagajo tako nizke odškodnine, da je malone smešno.

Proračun domobranskega ministerstva.

Poslanec opat Treuinfels je ožigosal grdo navado dvoboja pri vojaki, posebno z verskega stališča. Tudi minister Welsersheimb je grajal dvoboj, meneč, da se mora proti temu zločinu kaj storiti postavnim potom s tem, da se bolje zavaruje osobna čast. Poljski poslanec Vladimir pl. Gnięwos z je posebno priporočal, da naj vojna uprava stvari, potrebne armadi, naroča pri proizvodniku in naj se ozira na male obrtnike. Ostro je grajal tudi razsvečenje praznikov po nekaterih višjih častnikih. Ker domobranski minister tega govora ni hotel poslušati, razdražil je silno Poljake. Ves poljski klub tirja od njega, da minister mora prositi odpuščanja, sicer se bodo izvajale posledice. Pritoževali so se poslanci tudi zaradi nepotrebnega trpinčenja vojakov, da se zanemari narodni jezik v vojaških šolah in v občevanju z vojaki, in da se povsod na prvo mesto tišči nemščina kot splošni službeni jezik. Minister ni kaj jasno odgovoril na vse te stvari, pač pa je obljubil, da se zvišajo gaže častnikom, kakor so se uravnale plače uradnikom.

Važni dogodki.

V ogrskem državnem zboru vrši se adretna razprava. Adresa liberalcev, to je vladne stranke, ne omenja nič posebnega. V njej se ponavlja vse ono, kar je povedal prestolni govor. Ljudska

stranka je tudi nastopila s svojim adresnim načrtom, v katerem prijemlje vlado radi volitev in zahteva odgovor, zakaj se v prestolnem govoru molči o unanjih odnošajih. Tudi po našem mnenju bilo bi pametneje, da se ta stranka briga za domačo, a ne za veliko politiko.

Poljaki v pruskem državnem zboru. Po ročali smo že, da državna vlada misli prepovedati Poljakom, da ne smejo na shodih in v svojih društvi govoriti poljski, nego samo po nemški. Vlada je pa tako že postopala, ne čakajoč, da se prej spremeni društveni zakon in zborna pravo. Zato je središče v pruskem državnem zboru interpelovalo vlado, ali jej je znano, da so zadnji čas politična in druga društva v Gornji Šleziji bila razpuščena, ker so govorniki govorili poljski. Nemški listi kar besne radi te interpelacije in v svoji jezi očitajo središču, da bolj skrbi za Poljake, nego za Nemce; sicer pa priznajejo, da se radi govora v poljskem jeziku ne bi smela društva razpuščati. Nemški listi so pazasledili drugo sredstvo, da uduše poljsko gibanje; začeli so sumničiti. Pravijo namreč, da se v političnih društvi poljskih dela zoper obstoj pruske države. To sumničenje je povsod Nemcem sredstvo, s katerim hočejo zatreti druge narode. Očitajo neolojalnost tistim, kateri so od njih samih lojalnejši. Radovedni smo, kaj poreče vlada, ki se bode vendar morala jasno izraziti.

Vatikan in Srbija. Ko je bil nedavno srbski kralj Aleksander v Rimu, sklenil se je konkordat med vatikanom in Srbijo. Rimska stolica je že prej želela, da se osnuje v Belem Gradu katoliška škofija; že prejšnji poslanik na Dunaju Bogičević pogajal se je z nuncijem, toda vsa stvar se ni posrečila. Po sedanjih srbskih zakonih morajo se poroke izmej pravoslavnih in katolikov vršiti v deželni cerkvi. Država smatra le tisto ženitev za veljavno, ki je sklenjena v srbski cerkvi. Misli se, da se doseže sporazum med kurijo in Srbijo, in sicer v tem zmislu, da se bodo poroke vršile po tistem obredu, kateremu pripada mož. — Nekateri ruski listi mislijo, da je Srbija s tem mnogo pridobila, namreč da je s tem, ker je dala katoliškemu prebivalstvu Srbije katoliško škofijo, osvobodila jih avstrijskega upliva.

Apel na carja in Evropo. Kakor znano, beže iz Turčije turški podaniki kar krdeloma. Zapuščajo svoj dom in imetje, samo da rešijo življenje. Do 4000 izseljencev iz Stare Srbije in Makedonije je imelo te dni v Belem Gradu shod, na katerem so poročali o grozovitostih, katerim so izpostavljeni v Turčiji, in so sklenili apelovati na carja, naj se usmili nesrečnih in trpečih narodov in naj naredi konec neznošnim razmeram v Turčiji.

Kuba. Že dalje časa besni ustaja na Kubi. Španjci, ki so gospodarji temu otoku, ne morejo ustaje udušiti. Ustajo je vodil hraber in velik junak Anton Maceo. On se je odlikoval v kubanski revoluciji 1. 1868—1870 tako, da je postal vodja. Toda, ko je bila revolucija uničena, ostavil je Kubo in se preselil v Ameriko. V Ameriki je ves čas premišljal, kako bi zanetil novo ustajo. Lani je ostavil Zjedinjene države in odšel na Kubo, kjer se je postavil na čelo novi ustaji, Boril se je hrabro in zadajal Španiji mnogo strahu in žalosti. Toda Anton Maceo je bil smrtno zadet in je padel na bojišču. Španija se temu raduje; raduje se, da je vsaj jedno zmago dobila. Ali za koliko časa? Na čelu ustaji je zdaj Maksim Gomez in Kubanci bodo nadaljevali boj in prelivali kri za zlato svobodo.

Slovanski svet.

Jugoslovanski klub. Poluoficijozne „Male Novine“ v Belem Gradu pišejo o združenju jugoslovanskih poslancev v uvodnem članku, ki ga končujejo z besedami: „Mi sa iskrenom in bratskom simpatijom pratimo rad tamošnje naše braće, pa smo s velikim zadovoljstvom primili i ovu viest o njihovom novom pokretu. Južnim Slovenima spas je u njihovoj zajedničkoj slozi i ljubavi, a što god tome vodi, zaslužuje naše simpatije i podporu.“ To res bratsko pisanje belgrajskega lista zaslužuje na vsak način na še pohvale in priznanja,

zajedno pa bodi za uzgled Srbom v Hrvaški in Dalmaciji, ki često prav vidno nasprotujejo svojim najbližjim bratom Hrvatom. „Braćo, samo složno, slogom sve je možno!“ Zadnjič smo poročali, da se bodo vršila pogajanja med obema strankama v Ljubljani radi skupnega postopanja pri bodočih državnozborskih volitvah. Morda se ravno, ko to pišemo, vrše dogovori. Ne vemo torej, kak je uspeh. Izjavili pa smo se odločno za to, da se obe stranki morata izreči za jugoslovanski klub. Kakor vidimo, ni jugoslovanski klub „Slovenskemu Narodu“ posebno na srcu, ker piše o nekem „jedininstvenem državnozborskem klubu“! Kaj bodi ta „jedininstven državnozborski klub“? To ni krop ne voda. To je nekaj brez barve, to je nekaj, kar ničesar ne označuje. Za parlamentarno življenje in delovanje imejmo klub, kateri naj naravnost brez ovinkov pove, kdo smo in kaj hočemo. Jugoslovani smo, in narod želi, da se naši in hrvaški poslanci združijo v jugoslovanskem klubu. Pazite, rodoljubi, da nam slovenska domovina ne bode škode trpela.

Štajarski Slovenci o uličnih napisih v Ljubljani. „Domovina“ piše: „Na novih napisih je nemški mnogo manjši nego slovenski, da se tako pokaže pravo razmerje mej Slovenci in Nemci v Ljubljani. Nemškutarji so zaradi tega jako nevoljni in pravijo, da je to eine „kleinliche“ Rache. Govori se pa tudi, da nekaterim Slovencem to tudi ni všeč. Tistim, ki s sedanjimi napisi v Ljubljani niso zadovoljni, svetovali bi, da pridejo k nam v Celje, pa bodo videli, koliko se pri nas ozirajo nemškutarji na slovensko manjšino, dasi je razmerno v Celju več Slovencev, nego Nemcev v Ljubljani. Ko bi se vendar kranjski Slovenci spametovali in se združili ter korenito pomedli z nemškutarji, ki na Kranjskem vsled razpora mej Slovenci zopet vzdiguje glavo.“

Ulični napisi v Ljubljani. Tudi vas je dohitela britka usoda! Po nekaterih ulicah imamo samo slovenske napise z velikimi črkami. Te dni so se pribile v staro zidovje slovenskih hiš v Ljubljani razkaznice s slovenskim in nemškim napisom. Slovenski napis zgoraj z debelimi črkami, in spodaj nemški z malimi črkami. Tisti rodoljubi, ki so se prejšnje čase v naših zastopih, kakor gospod dr. Tavčar, odločno potegovali za samo slovenske napise v Ljubljani, pozabili so svojih govorov, svojega prejšnjega mišljenja, in so se jeli potegovati za drugo mišljenje. Kakor čujemo, odstranili se bodo vsi dosedanji ulični napisi v Ljubljani in na njih mesto pridejo novi: slovenski in nemški napisi z jednako velikimi črkami. Da se tej zmešnjavi konec naredi, predlagal je v večerajšnji seji občinskega sveta ljubljanskega g. dr. V. Gregorič, naj se napravijo v Ljubljani samo slovenski ulični napisi. Ko se je občinski svet pred leti na predlog g. dr. Ivana Tavčarja jednoglasno izrekel za samo slovenske napise, rzsodilo je na dotično pritožbo upravno sodišče, da se s sklepom občinskega sveta ni kršil noben zakon, a da deželni odbor sme ukinoti vsak sklep občinskega sveta, četudi se ne krši zakon. Ker je sedaj v deželnem odboru isti oduševljeni zagovornik samo slovenskih napisov, to ni dvojbe, da se potegne tudi zdaj za samo slovenske napise. Že več let je poteklo, a niti v Celju, Mariboru, Gorici, Trstu in Celovcu niso se ozirali na zagotovilo g. dr. Tavčarja, da se takoj napravijo dvojezični napisi, ako to store tudi občinski sveti v rečenih mestih. G. dr. I. Tavčar je branil Nemce in dvojezične napise za Ljubljano rekši, da naj se ohrani prijateljstvo z Nemci, ker se je ozirati na kranjsko hranilnico, ki bo imela govoriti pri efektni loteriji. Rekel je, da bode grmelo in bliskalo se ob ja-dranskem morju, a njega to ne moti. Za predlog g. dr. Gregoriča ni govoril nihče. Občinski svet je z malo večino odklonil predlog dr. Gregoriča.

Bela Ljubljana, slabo te čuvajo tvoji sinovi. Zakrij si obraz, da ne bodo videli ostali Slovenci, kako ti pačijo lastni sinovi tvoje belo lice.

Slovenskim društvom v preudarek. Od izkušenega poznavatelja naših drušvenih razmer, prejeli smo naslednje vrstice: Navadno ob novem

letu prenavljajo se odbori slovenskih društev, to je vrše se volitve v odbore društev. Kakor nas izkušnja uči, ostajajo isti odborniki. Udeležba pri volitvah je mlačna, in odborniki so veseli, da morejo sami sebe voliti. Kakor jaz poznam družstvene razmere, mnogim je do tega ljubega odborništa več, nego do tega, da bi res kaj delovali v odboru. Društva so različna; vsako ima svoj smoter. Vsako društvo potrebuje torej takih odbornikov, ki mu po svoji zmožnosti morejo koristiti. N. pr. v društvo pravnikov ne spada čevljar, kakor ne spada analfabet v društvo pisateljev. Na vse to se v nas premalo gleda in zato se često dogaja, da vidimo v tem ali onem odboru člana, ki ne more društvu nič koristiti, nasprotno pa mu škoduje s tem, ker ne deluje nič. Neki odlični rodoljub je pri dvanajstih najglavnejših društvih in zastopih odbornik, pri četririh celo predsednik! Ali je mogoče pričakovati in zahtevati, da bi tak mnogostranski odbornik bil v vsakem društvu na svojem mestu? Ali se more tak odbornik brigati za napredek vsakega društva? Nikakor ne, to je nemogoče. Zakaj pa potem taki rodoljubi tiščijo za odborništvom? To se mora društvom na ves glas povedati, a rodoljubi morajo sami izpredvideti, da si ne nakladajo časti, katerih ne morejo nositi. Mnogo je takih ljudi, ki sicer nimajo „akademikne omike“, a bi vendar koristili društvu in narodni stvari, ako jim nekaterniki, ki hočejo vsem oblastovati, ne bi zapirali pota v javnost. Poglejmo na tisto številce mož v Ljubljani, ki so le v enem društvu odborniki, in kako povesčujo vse svoje moči društvu. Kar preuzemajo, to tudi izpolnjujo.

Slovenščina v goriških cerkvah. Prijatelje opozarjamo na današnji dopis „z Goriškega“. Gosp. dopisnik nam odkriva v njem globoko rano, ki jo je dobilo Slovenstvo v poslednjem času v Gorici, ter navaja uzroke, zakaj nam je bila usekana. Slovenščino so jeli zistematiški odpravljati iz goriških cerkva. Najprej so jej pokazali vrata v cerkvi Pod turnom, pred malo časom pa tudi pri sv. Antonu. Pri tej cerkvi je namestila cerkvena oblast za upravitelja nekega Tomsiga, unetega privrženca in blagajnika društva „Pro Patria“, ki je takoj izključil slovenščino iz izročene cerkve. Odpravil je slovensko molitev in slovensko petje pri prvi sv. maši zjutraj. Namesto slovenske pesmi se je pred nekaterimi tedni oglasila s kora sv. Antona laška. Še več! Slovenske cerkvene pesmarice — bilo jih je osem knjig, nekatere izmed njih pisane pred kakimi 70 leti, — bile so dne 7. t. m. ukradene s kora omenjene cerkve. Zakaj se je izvršila ta tatvina, ni treba praviti. Višji cerkveni krogi vedo za vse to. Znano jim je, kako se godi slovenščini v goriških cerkvah, a se ne ganejo. Oni dopuščajo, da se izriva iz svetišč tisti jezik, ki ima že več nego tisoč let pravico liturgijskega jezika. Izključevanje slovenščine iz cerkva se pač ne godi na ukaz iz Rima, saj je Leon XIII. že večkrat pokazal, da je prijatelj slovanskega jezika; ta ukaz mora prihajati od nekod drugod, menda od tam, kjer komaj čakajo tiste ure, ko bi mogli zavriskati: Slovenstva ni več!

Slovenskonemški poštni pečati. — Prijatelj nam piše iz Polja pod Ljubljano. Dolgo časa imeli smo na svojo sramoto na pošti v Zalogu samonemški poštni pečat. Na prošnjo občinskega urada pa je poštno ravnateljstvo namesto prejšnjega samonemškega pečata napravilo slovenskonemškega. To bodi naznanjeno tudi še onim mrzlim in dremajočim občinskim uradom, kjer se nahajajo še samo nemški poštni pečati.

Pač žalostno je, ako se čita n. pr. Lustthal, Neumarkt, Islak, St. Martin b. Littai, Hönigstein, Oberlaibach!!! i. t. d. Sramota je to za dotično županstvo, ker trpi to. In s kako malim trudom odpravimo vse to! Treba je samo napisati primerno prošnjo in jo kolkovati s kolkom za 50 novčičev. Prošnjo je potem poslati na naslov: C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu. V nekoliko tednih je prošnja rešena.

Županstva na Slovenskem, zdramite se in zahtevajte, kar vam gre; ne trpite sramote, katera se vam godi.

Javna telovadba „Ljubljanskega Sokola“ dne 21. t. m. je strokovno izborna uspela, dasi

bi bil gmotni uspeh lahko še večji. Vsi nastopi kazali so elegancijo in točnost, katere pri dosedanjih javnih telovadbah naših sivih sokolov nismo pogrešali. Število telovadcev zdelo se nam je preneznatno za Ljubljano, vendar se tudi tu opaža napredek. Pokazalo pa se je o tej priliki zopet, da se večina naših naobražencev žal premalo zanima za sokolstvo, ali pa samo toliko časa, dokler uživa čast odborništa. Pri telovadbi sviral je zasobni orkester, ki se je v kratkem času svojega obstoja že precej izvežbal. Bodi to temelj večji slovenski godbi v Ljubljani. Po končani telovadbi izročil je sedanji starosta diplome zmagovalcem pri tekmovalni telovadbi dne 17. in 18. decembra. Zvečer je bil kaj zabaven jour-fixe, h kateremu pa so imeli pristop samo člani. Mislimo, da bi bilo za razširjanje sokolske misli koristneje, ko bi bili taki sestanki pristopni tudi širšemu občinstvu.

Razstava tujezemskih vezenin v Ljubljani.

C. kr. avstrijski trgovinski muzej na Dunaju priredi razstavo raznih tujezemskih vezenin. Razstava bo v prostorih tukajšnjih obrtnih strokovnih šol (Virantova hiša, II. nadstropje). Razstava bo odprta dne 22., 23., 24., 28., 29., in 30. decembra t. l. Ta razstava je prva te vrste v Ljubljani in mi opozarjamo na njo.

Gospod dr. Jos. Sernee imenovan je namestnikom deželnega glavarja štajarskega.

Naskok na Zader. Hrvati so letos krepko naskočili italijanski občinski zastop v Zadru. Pričetek je storjen in v par letih utegne zaplapolati hrvaška trobojnica nad Zadrom. Italijanska klika si je za sedaj še ohranila prvenstvo, vendar jo je to veljalo 10.000 gld. S takimi sredstvi ne pojde dolgo.

„Advokat dr. P. Gavranic und Vertheidiger dr. A. Harambašić.“ Zagrebški „Obzor“ poroča, da omenjena odvetnika rabita, občujoč s hrvaškimi strankami v Zagrebu, nemške tiskovine. „Obzor“ misli, da dr. Harambašić za to tiskovino ni vedel! Bože ne daj, da bi še nemščina v Zagrebu cvela! „Obzor“ pristavlja: „Ali mi bismo ozbiljno opozorili gospodu, da tako ne rade, jer što nam koristi zahtevati od doseljenih tudjinaca, da poštuju hrvaštino, kad domači ljudi tako malo mare“.

Društvu „Dante Allighieri“ je namen, da poitaljanjuje hrvaške kraje. V tem društvu so tudi italijanski častniki. Uprašan, ali je dopuščeno italijanskim častnikom, da so člani tega društva, odgovoril je vojni minister v parlamentu, da je to vsakemu častniku dovoljeno, ker društvo ni politično. „Obzor“ temu odgovoru pristavlja, da se temu ni čuditi, ker tisti, kateri so poklicani, da prvi pouzdignjo svoj glas za obrambo hrvaških pravic, prvi podajajo roko onim, ki jih prikrajšujejo.

Iz c. kr. mestnega šolskega sveta. — Iz seje, katera se je vršila dne 9. t. m., prejeli smo naslednje poročilo: Potem, ko je predsednik proglasil sklepčnost in odgovoril na neko interpelacijo radi sestave šolske matrike za obrtne vajence, poročal je zapisnikar o došlih kurencijah, kojih rešitev se je uzela brez ugovora na znanje. Učiteljici Klotildi Golf na mestni nemški dekliški šestrazrednici se prizna III. službena starostna doklada od dne 1. decembra t. l. Na znanje se uzame poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika profesorja Frana Levca o nadzorovanju obrtne pripravljavnice na tukajšnji II. mestni deški petrazrednici z dostavkom, da se ima v konečno odobrenje predložiti visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Sklene se, obrniti se na c. kr. zalogo šolskih knjig na Dunaju radi primernih šolskih knjig za petje in nemški jezik na slovenskih ljudskih šolah. Prošnji dveh mestnih učiteljev za zvišanje nagrad gledé pouka v šolskih delarnah, prošnja radi bolezní upokojenega učitelja za podaljšanje in zvišanje milodara, ter prošnje vodstev vseh javnih mestnih ljudskih šol, da se izposlušuje učiteljstvu draginske doklade tudi še za nadalje, sklene se priporočilno predložiti na merodajnih mestih. Istotako prošnja vodstva zasobne dekliške petrazrednice v Lichtenhurnovem sirotišču na deželni zbor za zvišanje letne podpore za uzdrževanje te šole in pa za dovolitev zopetnega prispevka k pokritju stroškov za zgradbo novega poslopja. Zadrugi brivcev in

lasničarjev se dovoli oprostitev njihovih vajencev od nedeljskega dopoldanskega pouka na obrtnih pripravljavnica. Konečno se reši nekaj notranjih stvari in se uzame na znanje poročilo predsednika, da si je v zadnjem času ogledal več tukajšnjih šol. —

Krščanski socijalist profesor bogoslovja dr. Scheicher je po Keiterjevi knjigi v „Correspondenz-Blatt“ za katoliško duhovščino avstrijsko v treh člankih pojasnil zlobno pisavo sedanjih nemških leposlovnih pisateljev glede na karakteristiko papežev, škofov, menihov in duhovnikov. Te pisatelje primerja zločincem, ki otrujejo vodnjake. Članke završuje z opomnjo: „Proti izmišljenim napakam ne moremo kaj, resnične pa odložimo in se poboljšamo. Jaz nočem na tem mestu propovedovati. Samo rahlo naj opazim, da tisti takozvani pobožniki, preslepljeni od samoveličja in samopravičarstva vse, ki niso v politiki jednih misli z njimi, razglašajo za krivoverce, sramoté jih in v svojih časnikih ovajajo, ti ne bodo razotrovali vodnjakov, nego zavrli sanacijo.“

Lekarski gremij za Kranjsko. V kranjski deželi je že več let lekarski gremij, o katerem se nič ne sliši. Kranjska dežela ima 21 lekarnikov; na lanskem občnem zboru bili so navzočni štiri. letos dne 15. t. m. je vendar število naraslo na sedem! In to je še zmirom dokaz malomarnosti in zanikarnosti. Ob taki zaspanosti ni moči misliti na uspešno delo. Lani je na občnem zboru g. pl. Sladovič zagovarjal predlog, naj gremij vsako leto določi in razpiše jedno ustanovo s 25 gld. za jednega revnega farmaceuta iz dežele kranjske, in ta ustanova se je podelila letos prvič jednemu slovenskemu farmaceutu. Nadalje podelila se je jednemu ubožnemu prositelju lekarniške stroke podpora 25 gld. Daljšo debato prouzročila je pismena pritožba vseh lekarnikov na kmetih proti lekarnikom, kateri izdajajo raznotere cenilnike in jih potem po celi deželi razpošiljajo na tisoče celo v kraje, kjer se nahajajo javne lekarnice. V teh cenilnikih vsak hvali in poveljuje svojo lekarnico in svoja zdravila kot najboljša in najpristnejša. Gotovo je opravičeno, ako lekarniki s kmetov zahtevajo, naj ta čudna konkurencija neha, ker se s tem sumnjiči lekarnik v deželi, kakor da bi se pri njem le slaba stvar dobivala. Vsaka lekarnica ima svoje področje in s tem področjem se mora vsak zadovoljiti, ker vsak lekarnik dobi koncesijo za novo lekarnico le takrat, ko se potreba pokaže in po postavi dokaže, torej s tem je tudi že povedano, da vsaka lekarnica ima svoje področje, s katerim se mora zadovoljiti vsak, in da nikakor ne gre, da se s tako reklamo svoje koristi hočejo pouzdigniti na škodo drugih lekarnikov. Po dolgi debati sprejel se je jednoglasno gospoda Sladoviča predlog, ki se glasi: „Lekarnikom je svobodno dajati v časopise oznanila, nikakor pa ne smejo razpošiljati cenilnikov po kmetih. V mestu, v katerem je lekarnica, smejo te lekarnice razpošiljati cenilnike svojim naročnikom“. Upamo, da se bodo po tem sklepu ravnale vse lekarnice.

Podpornemu društvu za slovenske velikosolce na Dunaju so poslednja dva mesesa darovali: Preč. prem. knez in škof lavantinski dr. Mihael Napotnik, 10 gld.; vč. g. Jakob Gruden, župnik v p. v Ljubljani, 3 gld.; vč. g. Vid Janžekovič, kapelan v Čadramu, 1 gld. 50 kr. Iz Brežic je poslal g. Janez Munda, c. kr. okr. živinozdravnik 18 gld., katere so darovali gg.: Dr. M. Schmirmaul, c. kr. okrožni zdravnik v Rajhenburgu, 5 gld.; g. Jož. Sitter, c. kr. sodni pristav v Brežicah, 3 gld.; g. Janez Munda, c. kr. okr. živinozdravnik, 2 gld. 50 kr.; g. dr. Gvidon Srebrè, odvetnik, 2 gld.; gg. Jos. Šetinc, odv. konc., Andrej Levak, posestnik, J. Agreš, zas. uradnik, Lavoslav Schwentner, knjigotržec, Janez Vrabl, davkarski pristav, po 1 gld., vsi v Brežicah; g. Miroslav Hans, v Krški vasi 50 nč., V Slovenski Bistrici je daroval g. dr. Urban Lemež, odvetnik, 3 gld. Na Dunaju so darovali: Vč. g. Vek. Spinčič, drž. poslanec, i. t. d., 5 gld.; g. dr. Ivan Šušteršič, drž. poslanec i. t. d., 5 gld.; g. Andrejka Jernej, c. in kr. ritmojster Nj. Veličanstva tel. straže, 3 gld.; vč

g. Franc Jančar, mons., papeški komornik, župnik nemškega viteškega reda, 5 gld.; g. Jakob Bratkovič, c. kr. profesor, 3 gld.; g. dr. Jan. Lenoč, dvorni in sodni odvetnik, 2 gld.; g. dr. Klem. Seshun, dvorni in sodni odvetnik, 5 gld.; g. dr. M. Murko, c. kr. prof. v orijentalni akademiji, i. t. d., 3 gld.; g. Fr. Pečnik, lekarničar, 3 gld.; g. Leon Bouchal, bankijer, 6 gld.; g. Peter Hlačar, uradnik sev. zah. železnice, 3 gld.; g. Alojzij Kremžar, mag. svetnik, i. t. d., 5 gld.; g. Ivan Luzar, revident južne železnice ravnateljstva, 5 gld.; V Gradcu je daroval g. Frančišek Hrašovec, c. kr. okr. sodnik, v. p., 3 gld. Vsem imenovanim blagim darovalcem bodi iskrena zahvala! Dalnje darove sprejema vč. g. Frančišek Jančar, mons. papeški komornik, župnik nemškega viteškega reda, Dunaj, I., Singerstrasse 7.

Potrjeni so naslednji zakoni: domovinski zakon, zakon o odpisovanju hišnonajemnega davka zastran neiztirljivih najemščin, zakon o kontingentu novakov ter zakon o preuredbi volilnega reda za državni zbor, po katerem zakonu bodo imeli volilno pravico tudi tisti, ki plačujejo na leto najmanj četiri goldinarje neposrednih davkov.

Občinski zastop na Bledu je v seji dne 20. decembra 1896. jednoglasno sklenil pozvati svojega gospoda deželnega poslanca, da naj se v deželnem zboru poteguje za direktne in tajne volitve v kmetijskih občinah, da dosežejo tudi kmetje pravico, katero imajo volilci drugih skupin.

Nedeljski počitek v odvetniških pisarnicah. Kakor čujemo iz zanesljivega vira, sklenili so nedavno odvetniški koncipijenti v Ljubljani naprositi odvetniško zbornico v Ljubljani, da uvede nedeljski počitek po pisarnicah na Kranjskem. Ta zahteva je tako upravičena z zdravstvenega in duševnega stališča, da ji ne more nihče oporekati. Dunajska odvetniška zbornica je uvela po odvetniških dunajskih pisarnicah občni nedeljski počitek. Ako je to storil Dunaj, ki šteje nad 640 odvetnikov, med katerimi je nad 500 Židov, bode to storila tudi Ljubljana, ki nima nobenega Žida odvetnika. Ako uradnik dela v delavnik četiri ure dopoldne in četiri ure popoldne, potem se mu pač sme dati nedelja. Želimo, da odvetniška zbornica ustreže upravičeni želji odvetniškega pisarniškega osebja. Navaden dninar ima nedeljo za se, imej jo tudi inteligentni človek.

Književnost in umetnost.

„Slovanska knjižnica“ izide 15. januarja št. 57-58. — To bode lepa knjiga, na katero opozarjamo že zdaj svoje čitatelje. Dve odlični pisateljici češki sta živeli nekaj časa na Slovenskem, in sicer Ana Ržáková na Gorenjskem na Bledu in v Bohinju, Gabrijele Preissová pa na Koroškem. Prva je napisala več obrazov in povestic pod naslovom „Povesti s potovanja“, druga pa „Korotanske povesti“; jedne in druge so uzbudile med češkim narodom veliko hvale in občudovanja, a kritika jih je označila kot biserje češke leposlovne književnosti. V jednih in drugih se tako divno opisujejo naj lepši kraji slovenske zemlje, naše šege in navade, da noben Slovenec bi ne mogel tega lepše storiti. — Prevod sta oskrbela velikošolca v Pragi gg. A. Dermôta in Ivan Kunšič — Knjiga bode v vsakem pogledu krasna; ako bo le mo goče, prinese tudi slike in življenjepisa obeh pisateljic. — Pri vsakem navadnem založniku bi take knjige ne dobili izpod 80 novčičev, v „Slovanski knjižnici“ pa jo dobi vsakdo za ubornih 30 novčičev v hišo! Zategadel se je le čuditi, da ta knjižnica ne šteje niti 600 naročnikov! Ako pomislimo, koliko knjig je prišlo že v svet po tej knjižnici; da ko lahko rečemo, da je to podjetje vsaj nekoliko pokrivalo uboštvo na knjižnem trgu, tedaj smelo trdimo, da bi moralo slovensko občinstvo nekoliko bolje podpirati založnika, ki ustraje v kljub vsem prevaram in bridkim izkušnjam. Naročnina za celo leto iznaša le gld. 1.80, ali 15 novčičev za snopič. — Doslej je izšlo že 56 snopičev. Razven I, 3., 5. in 34. so še vsi na prodaj.

„Knjižnica za mladino“. — 24. snopič izide 20. januarja. Takrat se šele naznani, ali bode izhajala tudi prihodnje leto. Ako se dotje prodaja vsaj za 1000 gld. knjig iz zaloge, bode izdajateljstvo nadaljevalo, ako ne, pa ne.

„Koledar“ iz „Goriške tiskarnice“ je izšel. Poleg navadne koledarske vsebine prinaša dve povesti in drugi del Rutarjevih spisov o goriški deželi. Strani je nad 200. Cena 50 novč.

Naročniki „Soče“ na deželi, ki plačajo do konca t. l. naročnino za celo prihodnje leto, dobé koledar brezplačno.

Slovensko pisateljsko društvo v Ljubljani. Dne 18. t. m. predaval je g. prof. Perušek „O legendi sv. Aberkija“.

„Slovanski Svet“. G. Fran. Podgornik nadaljuje izdajanje „Slovanskega Sveta“. Dne 17. decembra je izšla na Dunaju 16. številka.

Pesnik Zamejski je nevarno zbolel od pljučnice; nad tri tedne je moral ostati v postelji. — „Soča“ poroča, da se je pesniku zdravje zboljšalo. Za prihodnje „piruhe“ izidejo v „Slovanski knjižnici“ njegove izbrane pesmi v lični unanji opravi. Sloveči naš S. Gregorčič jih je pregledal in ocenil takó, da bode to lep dar slovenskemu narodu za prihodnje „piruhe“.

Zanimljivosti.

Italijanska kraljica Margerita uči se hrvaškorski jezik. Duhovita kraljica ima poseben dar za učenje tujih jezikov in ona upa, da bode že za novo leto 1898. pisala svojemu prijatelju črnogorskemu knezu Nikoli v hrvaškorskem jeziku.

Prodajanje glasov. — Pri zadnjih ogrskih državnozbornih volitvah godile so se kaj čudne reči. Grof Ferdinand Zichy je propadel, a propadel ne bi, ako bi hotel kupiti glasove. Neki agent je prišel pred volitvijo k njemu in mu ponudil 50 glasov po 100 gld., kar iznaša 5000 gld., in toliko glasov je še potreboval Zichy, da bi zmagal. Toda on je to ponudbo odklonil in — propadel. Kaka izprijenost vlada na Ogrskem, vidimo iz tega, da tam prodajo volilci glasove, kakor se prodaje navadno blago, n. pr. krompir, pšenica in drugo. Od najnižjih do najvišjih krogov je vse popačeno. Ljudje, ki imajo po 600 gld. letnih dohodkov, prodajajo svoje glasove ravno tako, kakor taki, ki imajo 20.000 gld. letnih dohodkov. Volilni agenti imajo volilce. Agent ponuja pri kandidatih glasove, in kdor več da, ima večje upanje, da bode izvoljen poslancem. Ni torej čudo, da je vlada pri zadnjih volitvah porabila nad 5 milijonov goldinarjev!

Lakota v Indiji. Angleški listi so prikrivali lakoto v Indiji. Zdaj pa se je narod sam oglašil in list „Akhbari Am“, ki izhaja v Lahoru, prinaša članek, v katerem slika veliko bedo v Indiji. Rusi so pritekli Indiji na pomoč. Moskovski metropolit nabiral je milodare, a listi (Moskovske Vedomosti in Novoje Vremja) so oduševljevali Ruse, da so isto tako storili in pridno nabirali za Indijance. Ta milosrčnost ruska si je osvojila vso Indijo. Rečeni list namreč piše, da Indijanci hvalijo Boga, da je v srce moskovskega metropolita uložil usmiljenje za indijanski narod, hvallijo ruske liste, ki so o lakoti v Indiji resnico pisali, in konečno svare svoje rojake, naj nikari ne verujejo Angležem.

Shod časnikarjev. Časnikarsko društvo v Budimpešti je imelo dne 8. decembra shod in banket. Udeležili so se ga tudi 4 ministri in kardinal Schlauch. Urednik Leo Veigelsberg je napil kardinalu, kateri lepo spaja cerkvene namene z rodoljubjem.

Slovinci v nižeavstrijskem deželnem zboru. Pri volitvah za nižeavstrijski deželni zbor bil je voljen dr. Lueger v II. in V. dunajskem okraju. Ker se je dr. Lueger odločil za mandat II. okraja, vrši se dopolnilna volitev za V. okraj dne 11. januarja prihodnjega leta. Krščanski socialisti postavili so kandidatom g. prof. Josipa Sturma, o čegar slikarskih umotvorih so slovenski listi že opetovano obširno poročali. G. Sturm je rodom Slovenec.

Nemškonapredna stranka, ki se je porodila dne 29. junija 1896. med Nemci na Češkem, razgláša sedaj svoj program. Razlikuje se od

stare liberalne nemške stranke toliko, da boj za nemštvo postavlja na prvo mesto. Jedinost države zahteva le zaradi tega, da se ohrani jedinstvo nemštva in njegove nadvlade nad drugimi narodnostimi. Ker se židovski listi, ki imajo dobre nosove, oklepajo te stranke, sluti se lahko, da se skoro okrepi in razširi. Za Slovane pa pomenja nastop te stranke, da se jim bližajo še ostri boji za narodno ravnopravnost. Da bi le vsi Slovani stali v odločilnih trenutkih združeni pod jednim praporom, potem bode zmaga na strani pravice, na strani naši.

Vabilo na naročbo.

Le nekaj tednov je preteklo, odkar je začel izhajati „Slovenski List“. Ako je kateri list v Ljubljani, to je brez dvojbe naš list potreben. Nastal je vsled političnega položaja na Kranjskem, kjer nas je politično strankarstvo prisililo, da odločno nastopimo zoper bratomorni boj, ki se bje v nas na veliko škodo narodni stvari, in da zakličemo vsem rojakom, da tako ne sme iti dalje. Imejuč torej pred očmi uzajemne koristi celokupnega naroda slovenskega, ne pa strankarske namene, razvili smo svoj program, kateri lahko podpiše vsak Slovenec. Naš program obsega vse slovensko ozemlje. Mi želimo in hočemo se truditi, da neha nesloga in da se združi ženi rojaki bore za celokupni narod slovenski.

Ravno v središču Slovenije bilo je potreba takega lista; ravno v srcu naroda, kjer so se jele trgati vse vezi, ki so nas prejšnje čase tako tesno in bratski vezale z vsemi obmejnimi Slovenci.

Naš odločen nastop našel je po vsej Sloveniji priznanje. Razumejo nas tisti rodoljubi, kateri vsled položaja na Kranjskem največ škode trpe, in to nam daje zavest in poroštvo, da se začasno pretrgane stare bratske zveze med vsemi stanovni našega naroda ponove in konečno tako močno utrdé, da se na Kranjskem ne bode govorilo o več strankah, ampak samo o jedni, odločni slovenski stranki. To je naša iskrena želja, in kakor nam poročajo somišljeniki iz vseh krajev slovenskih, to je tudi želja vsega naroda.

Ne bodemo svojega programa, ki je itak vsakemu Slovencu znan, še danes razkladali: Ta program izvršujemo v podrobnostih dosledno in vestno, a da mu ostanemo zvesti, temu je porok kolo rodoljubov, zbranih okrog našega lista. Zadovoljni smo, da se nam je pridružilo lepo število sotrudnikov, kateri žrtvujejo svoje moči našemu podjetju; zadovoljni smo tudi s tem, da nas podpira hrabro kolo za našo stvar unetih naročnikov; a ponosni smo na to, da imamo tudi rodoljubnih podpornikov, kateri se z lepimi prispevki spominjajo zaklade za našo organizacijo.

Do teh svojih tesnih somišljenikov obračamo se danes v prvi vrsti. Prosimo jih, da nam i v bodoče ostanejo zvesti sotrudniki in podporniki. Poudarjali smo že večkrat, da mislimo list razširiti. Uvidevamo namreč sami to nujno potrebo, četudi se trudimo, da čitateljem svojim prinašamo pregled našega narodnega gibanja v tesnem okviru tednika. Toda dokler ne izvršimo svoje notranje organizacije popolnoma, kar pa upamo, da se v kratkem zgodi, ne moremo delati čez svoje moči. Radi tega nam je dobro došla vsaka najmanjša izredna podpora, katero bodemo porabili, kakor smo prej rekli, za svojo organizacijo, in v prvi vrsti, ker je tej organizaciji treba ustanoviti in utrditi glasilo, za povečanje tega glasila — „Slovenskega Lista“.

Rojaki! Podpirajte torej naš list z obilim naročevanjem in s prispevki za našo organizacijo. Čim več naročnikov bodemo imeli, tem večja zavest bode naša, da se borimo za pravično in pošteno stvar slovensko.

V to ime Bog in narod!

„Slovenski List“ stoji

za vse leto 4 gld.

„ pol leta 2 „

„ četrt „ 1 „

V Ljubljani, na sveti večer 1896.

Uredništvo in upravnštvo „Slovenskega Lista“.

Kupujte samo pri domačih tyrdkah!

Alozij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,
Opekarska cesta št. 51.
priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnih
pečij iz glinaste snovi

od najpreprostejših do najfinejših rujave, zelene ali bele barve. Izdeluje na željo tudi peči v poljubni drugačni barvi.

Natančno izvršuje naročila na štedilnike ter jamči za vse svoje izdelke jedno leto.

— Cene nizke. — (20-1)

Tovarniška zaloga papirja.

Jos. Petrič,

Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 22.
Priporoča svojo veliko zalogo raznega
papirja in papirnih vrečic po najnižjih
cenah. (14-3)

Glavna zaloga
svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda.

Izdelovatelj papirnih vrečic.

DRAG. MATKOVIČ,

brivec in vljasuljar
v Ljubljani, Stolni trg št. 11.
se priporoča v najtočnejše izvrševanje vseh
v brivski in vljasuljarski obrt
spadajočih del. Postrežba je uljudna in
vsestranski pozorna. (8-5)

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu najuljudneje priporočam svojo

bogato zalogo

najraznovrstnejših

klobukov, cilindrov,
čepic i. t. d.

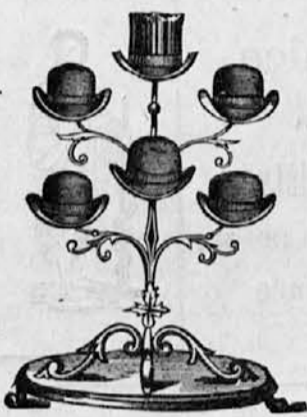
Zagotavljam dobro blago in nizko ceno.

(4-5)

Vespoštovanjem

J. Soklič,

Stari trg št. 1 (pod Trančo).

Gabrijel Ozelj, tapetar v Ljubljani,
Tržaška cesta št. 19, (18-2)
se priporoča v izdelovanje vseh v njegovo stroko spadajočih
predmetov. Osebitno se priporoča za delo na deželi.

Razpis služeb.

Z novim letom izprazni se pri

banki „Slaviji“

troje uradniških mest,

katerim se službenina določa po dogovoru. Reflektantje na jedno
teh mest vložijo naj svoje s prilogami podprte prošnje do 31. dne
decembra pri (17-2)

generalnemu zastopu banke „Slavije v Ljubljani.

JOSIP REBEK,

ključavničarski mojster,

Francovo nabrežje št. 13. LIUBLJANA Francovo nabrežje št. 13.

Priporoča svojo delavnico za naročanje vseh

ključavničarskih del

ter napeljavo

(6-5)

hišnih telegrafov in telefonov.

Postavlja strelovode
in prevzema tudi posamezna dela te stroke.

— Cene nizke. —

BRZOJAV!

V Ljubljani, Sv. Petra cesta števil. 8

je pri

Ig. Žargiju

reelna razprodaja.

Prav ugodna prilika za nakupovanje raznega blaga,
klobukov, modercev, sraje, kravat, mufov, ovrat-
nikov i. t. d. in blaga za krojače in šivilje.

Najcenejši nagrobni venci!

Naj nikdo ne zamudi te izredne prilike za nakupovanje
dobrega, trpežnega blaga. (5-5)

Národní FOTOGRAFSKI ZAVOD

Davorina Rovška

(Kolodvorske ulice št. 34. Ljubljana),

priporoča se slavnemu občinstvu in slovenskim društvom. De-
luje z najrazličnejšimi modernimi sredstvi fotografije in z naj-
novejšimi iznajdbami. Jamči za točno postrežbo ter solidno delo.

V zalogi ima še precej naročenih slik pevskega zbora
„Glasbene Matice“, „dobrodelnih predstav“ in gg. osmošolcev.

Pri izberi božičnih in novoletnih daril usoja
se opozarjati na te slike, kakor tudi nato, da v ta namen do-
gotovi vsako sliko na poljuben način, ako se vsaj 4 dni pred
prazniki naroči. (8-5)

Ignacij Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporoča se prečastiti duhovščini za vsa

kamnoseška cerkvena dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih

nagrobnih spomenikov

in preskrbljuje na željo cele rakve.

Priporoča se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim po-
sestnikom za vsa stavbinska dela iz trdega kraškega kamna, katera
točno, solidno in po nizkih cenah napravi.

Brezplačno izdeluje narise, napravlja obrise za cerkvena in stav-
binska dela. (7-5)

Moja letošnja
 božična razstava

ki se je otvorila v ponedeljek dné 14. t. m., se nahaja, kakor vlani v prodajalničnem prostoru v I. nadstropju.

Obsega najbogatejšo izber **najnovjših moških, ženskih, modnih in potrebnostnih predmetov**, kakor: blago za plesne obleke, cvetlice, pahljače, **Sortie de Ball**, glavnih ogrinjal iz tančice, svile in volne, riše, predpasnike, rokavice, jopiče, modere in tkano blago, domače in tuje parfumerije v najlepši opravi.

Moške kravate v velikanski izbi, mej temi priporočam veelegantne **velutin-kravate**, katere jaz sam prodajam na tukajšnjem trgovišču, **moško perilo**, najboljše baže, **kratke nogovice, nogovice, žepne robce** in še različne v to stroko spadajoče predmete.

 Zaradi ugodnosti in v boljše orijentiranje, bo de na vsakem predmetu razvidna cena.

Zaradi neugodne sezone se razne **kožušne konfekcije**, kakor: **cepes, boa, ovratniki, mufl, čepice** in ostanek **olišpanih in neolišpanih ženskih klobukov** prodajo pod nakupno ceno.

Uljudno vabeč na obisk in ogled svoje razstave se znamujem

z velespoštovanjem

J. S. Benedikt.

(19-2)

 Lekarna pri Mariji Pomagaj.

Lekarna pri Mariji Pomagaj
M. Leusteka v Ljubljani

Resljeva cesta št. 1 zraven mesarskega mosta

priporoča za zimski čas najbolj pripravno za ohranjenje zdravja pristno, čisto, sveže

dorš-medicinsko ribje olje

dobrega, prijetnega okusa in lahko prebavljivo. Cena mali steklenici 50 kr., veliki steklenici 1 gld.

Ob enem priporoča tudi zaradi izredno izvrstnega učinka najboljše poznato

(15-3)

 Thanno-chinin tinkturo za lase katera okrepuje lasišče in preprečuje izpadanje las. — Cena steklenici 50 kr.

Zaloga vseh znanih preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po cenikih in časopisih, tu- in inozemskih specialitet, medicinskega konjaka, malage, ruma, vsakovrstnega čaja itd.

Razpošilja dvakrat na dan po pošti.

 Lekarna pri Mariji Pomagaj.

M. Leustek v Ljubljani.

M. Leustek v Ljubljani.

Andrej Rovšek,

kipar,

LIUBLJANA, Kolodvorske ulice št. 34,

priporoča

svojo delavnico

vsem prečastitim

cerkvenim predstojništvom

in vsem (16-3)

ljubiteljem domače umetnosti.

Pripoznano umetniško dovršena dela.

Veliko zalogo vsakovrstnih

pečij, štedilnikov in kuhinjskega orodja

kakor tudi

(10-5)

vsako drugo železnino priporoča

trgovina z železnino **Andr. Druškovič** Mestni trg št. 9\10.

FRAN ČUDEN,

urar,

Mestni trg. LJUBLJANA Mestni trg.

Letošnja slaba kupčija primora me, ker mi je ostalo veliko blaga, prodajati po najnižji ceni in deloma pod svojo ceno, da razprodam nekaj svoje velike zaloge.

Ker se sedaj bliža čas za

 božična in novoletna

darila, priporočam vsakemu svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih in stenskih ur, verižic, vsakovrstne zlatnine in srebrnine kot najprimernejša darila ter vabim slehernega, naj si blagovoli pri nakupovanju ogledati mojo zalogo.

Zagotavljam najsolidnejšo postrežbo po kolikor mogoče **nizkih cenah.**

Spoštovanjem

FRAN ČUDEN.

(11-5)

Brata Eberl,

Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 4.

Pleskarska mojstra

c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak in pokost.

(12-5)

Zaloga originalnega karbolineja.

Maščoba za konjska kopita in usnje.